

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Samhällskunskap 1a1

Tema: Diktaturer

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens centrala innehåll omfattar grunderna för olika styrelseskick, inklusive demokratin och diktaturens kännetecken. Den syftar till att utveckla kunskap om hur maktutövning fungerar i en diktatur och hur detta påverkar samhällslivet och individers rättigheter och friheter.

Kunskapskrav

Eleven kan ge exempel på hur olika politiska system fungerar och beskriva skillnader mellan demokrati och diktatur. Eleven kan också redogöra för konsekvenser av olika styrelseskick på individ och samhälle.

Lärrarledda instruktioner

Introduktion till diktaturer (10 min)

- Förklara vad en diktatur är och dess kännetecken, såsom brist på politisk pluralism och centraliserad makt.
- Diskutera skillnader mellan diktaturer och demokratier, med fokus på maktfördelning.
- Presentera exempel på aktuella och historiska diktaturer för att ge konkreta referenser.

Konsekvenser av diktatur (15 min)

- Beskriv hur en diktatur påverkar medborgerliga rättigheter och friheter, som yttrandefrihet och pressfrihet.
- Diskutera de samhälleliga och ekonomiska konsekvenserna av diktaturer.
- Ta upp exempel på hur diktaturer kan leda till samhällsoro och motstånd.

Diktaturens utveckling och fall (15 min)

- Gå igenom historiska exempel på hur diktaturer har uppstått och fallit.
- Diskutera faktorer som kan leda till övergångar från diktatur till

demokrati.

- Reflektera över nutida exempel där övergångar har skett, och vad som var avgörande.

Avslutande diskussion (10 min)

- Samla in elevernas tankar och reflektioner kring vad de har lärt sig.
- Diskutera hur kunskap om diktaturer kan påverka deras samhällsengagemang.
- Uppmuntra till frågor och skapa en öppen dialog.

Aktivitet

Eleverna delas in i små grupper och får i uppdrag att skapa en poster som illustrerar och sammanfattar en specifik diktatur, inklusive dess kännetecken, konsekvenser och historiska utveckling. De ska använda sig av olika källor för att hämta information. Aktiviteten knyter an till lektionens tema genom att ge eleverna möjlighet att fördjupa sig i ett konkret exempel på en diktatur och göra paralleller till lärarledda moment. Beräknad tidsåtgång: 25 minuter.

Exit-ticket

- Vad kännetecknar en diktatur?
Svar: Centraliserad makt, brist på politisk pluralism.
- Hur skiljer sig en diktatur från en demokrati?
Svar: Demokrati har maktfördelning och möjlighet till val, diktatur saknar detta.
- Vilka rättigheter kan begränsas under en diktatur?
Svar: Yttrandefrihet, pressfrihet, och mötesfrihet.
- Nämn ett historiskt exempel på en diktatur.
Svar: Nazityskland under Adolf Hitler.
- Vilka utmaningar kan en diktatur ställas inför som kan leda till dess fall?
Svar: Intern opposition, ekonomiska kriser, eller militär intervention.

Hemläxa

Skriv en reflekterande text (300-400 ord) om hur en specifik diktatur har påverkat befolkningens liv och rättigheter. Diskutera också hur det har påverkat landets politiska och ekonomiska situation.

Fördjupningsuppgift

Eleverna ska välja en diktatur och göra en djupgående analys av dess utveckling, med fokus på sociala, ekonomiska och politiska konsekvenser för landet och dess medborgare. De ska även jämföra denna diktatur med andra

typer av styrelseskick, vilket kommer att ge dem möjlighet att visa sin kunskap på högsta nivå.

Förslag för nästa lektion

I nästa lektion kan vi fokusera på olika typer av demokratier och hur de fungerar jämfört med diktaturer. Det är relevant för att förstå hur demokratisk styrning kan anpassas och formas av kulturella och historiska kontexter. Lektionen bör täcka skillnader inom parlamentarisk och presidentiell demokrati, samt diskutera hur egna erfarenheter och globaliseringen påverkar demokratiska processer. Kunskapskrav kopplat till förmågan att analysera demokratiska system och medborgares roll i dessa kommer att vara aktuella.

Förberedelser

- Förbered exempel och material om olika diktaturer.
- Skapa grupper för aktiviteten och fördela uppgifter.
- Gör i ordning nödvändiga hjälpmedel för presentationen av postrar (papper, pennor, etc.).

Tags: [Lektion](#)